

Overskridelse, der har fundet Sted. Den er ifølge Betænkningen til Finansloven paa Staldmestergaarden 12,525 Kr., medens Overskridelsen ved Ministerialbygningen, som har givet Anledning til Afskedigelsen, er 87,700 Kr., d. v. s. i alt ca. 100,000 Kr. eller ca. 25 pCt. af den samlede Byggesum. Det er for meget; det er ganske klart, det er en Fejl, der er begaaet, og den er for stor; men vi maa huske paa, at man ikke ved, om alle disse Penge gaa med. Der er ingen Tvivl om, at i det sidste Overslag, der er lavet, er Arkitekt Clemmensen paa den sikre Side. Paa Staldmestergaarden var Overskridelsen, som sagt, 12,525 Kr. Det viser sig, at den har været meget ringe der, skønt den samme Fejl er begaaet der som ved Ministerialbygningen. Det er derfor meget muligt, at disse Penge ikke ville gaa med, Fejlen kan maaske blive reduceret, naar man skal til at bygge, thi som bekendt er der ikke bygget endnu paa Ministerialbygningen.

Jeg indrømmer, det er for stor en Fejl og en Fejl, der i Virkeligheden skarpt bør paatales, men ikke straffes saa skarpt, som det er sket. Man maa huske paa, hvorledes saadanne Overslag gøres, og hvorledes de kunne gøres. Naar det drejer sig om gamle, meget forfaldne Bygninger som her, er det næsten umuligt at lave et rigtigt Overslag. Det viser sig, at ved Staldmestergaarden har det været uhyre udviklede Forhold, som intet Menneske har kendt. Der har været en hel Masse Skorstensrør, som i den Grad have været snoede imellem hinanden, at blot Udredelsen af dem har kostet en hel Del Penge, og det er et Faktum, at Clemmensen der har slidt og slæbt for at føre Bevillingen paa Staldmestergaarden igennem og har udvist en ganske overordentlig Dygtighed, det er anerkendt fra alle Sider. Jeg har talt med en Del Haandværkere derom. Han har været paapasselig til det yderste, og det er lykkedes ham, uagtet der har været bevilget for lidt Penge, at føre det igennem med den ganske lille Overskridelse af 12,500 Kr. Ingen vil nægte, at det er et ganske overordentlig nydeligt Istandsættelsesarbejde, et meget dygtigt og omhyggeligt Arbejde.

Man maa huske paa, hvorledes Opgaven er stillet ham, hvorledes den Kommission, som havde dette til Behandling, og som jeg senere skal komme tilbage til, har stillet ham Opgaven. Det er nemlig et Faktum, at han har lavet 2 Overslag, og det første var betydelig større end det, som kom ind i Kommissionsbetænkningen: I det første, større Overslag har han unægtelig ogsaa

begaaet en Fejl, efter hvad jeg har kunnet faa at vide, idet han har glemt en Del af de Ting, det drejer sig om, men han er bleven presset ned til et Minimum, til kun at tage det til Forandringen allernødvendigste med. Det er endogsaa sagt til ham — det ved jeg bestemt —, at dette Varmeapparat vilde maaske neppe blive lavet. Hele Tanken om dette Varmeapparat, som kom op i Kommissionen, stammer hovedsagelig fra Clemmensen selv, idet han har gjort opmærksom paa, at naar den underste Etage i Kancellibygningen skulde inddrages til Kontorer, lod det sig ikke gøre at anbringe Kakkelovne der, idet Skorstenene ikke ere førte igennem. Derved er Tanken om et Varmeapparat kommen op, og det har været diskuteret, om man kun skulde have det i Stueetagen eller i alle Etager eller muligt i alle Bygningerne. Det har været behandlet som noget, der kom i anden Række; Clemmensen har haft det Indtryk, at dette Varmeapparat i Virkeligheden ikke var af væsentlig Betydning. Det er ogsaa gaaet til paa den Maade, at Clemmensen ikke har leveret dette Arbejde samlet. Han har faaet den Opgave at beregne det saa nøje, saa knapt som muligt, det gjaldt om at faa det igennem paa Rigsdagen, at klare den, saaledes at det kunde gaa igennem. Det er altid det, det drejer sig om: liste det igennem uden at faa alt med og saa faa Lov bag efter at klaske paa. Det er en Fejl af Clemmensen at gaa ind paa at lave et saadant knapt Overslag, men han er i højeste Grad bleven trykket til det. Han har, som sagt, lavet sit Overslag for sig, medens Kommissionen selv har forlangt et Overslag over et Varmeapparat af Ingeniør Koch, det er ikke saaledes, at Clemmensen har samlet det hele, den ene har leveret Overslag over Bygningen uden Varmeapparat og den anden Overslag over Varmeapparat uden Bygning. Det er Hullet mellem disse to, det drejede sig om at faa stoppet. Kommissionen har ment, den havde tilstrækkelig Evne og Dygtighed til at kunne samle disse Ting, og faar i Virkeligheden derved et Medansvar, idet den ikke har været i Stand dertil. Overslaget er i Kommissionsbetænkningen fuldt specificeret med Hensyn til, hvad der er regnet med og hvad ikke. Kommissionen kan selv bedømme, hvorledes disse Ting ligge, hvad der mangler, og hvad der ikke mangler. At Clemmensen ikke har taget disse Ting med, er ganske tydeligt, han har ogsaa gjort en Bemærkning derom den 11. Juni 1907 — det er altsaa en gam-